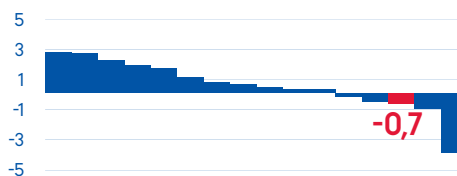


KUMMI-, PLASTI- JA EBITUSMATERJALI-TÖÖSTUS

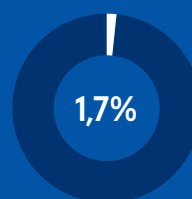
Tööstusharud, mis pakuvad peamiselt tootmis-sisendeid ning kus kriisi mõju ilmneb seetõttu viitajaga. Ettevõtete käibelangused on olnud mõõdukad, kuid kasumlikkus ja investeeringud on kukkunud märkimisväärselt. Tulevikuarenguid mõjutavad karmistuvad keskkonnanõuded, millega vastavusse viimine nõuab investeeringuid ja tootearendust.

KRIISILE VASTUPANUVÕIME INDEKS

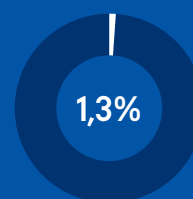
(-5...+5)



OSATÄHTSUS
TÖÖHÖIVES
(2019)

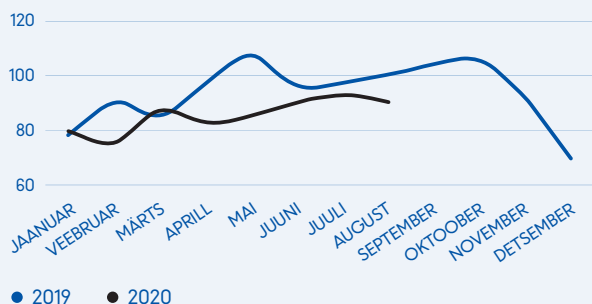


OSATÄHTSUS
LISANDVÄÄRTUSES
(2019)



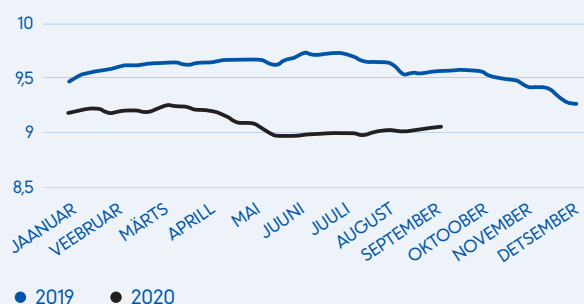
ETTEVÖTETE KUKKÄIVE, 2019-2020

DEKLAREERITUD KÄIVE, MILJONITES EURODES



TÖÖSUHTED KOKKU, 2019-2020

DEKLAREERITUD TÖÖSUHTED, TUHANTES

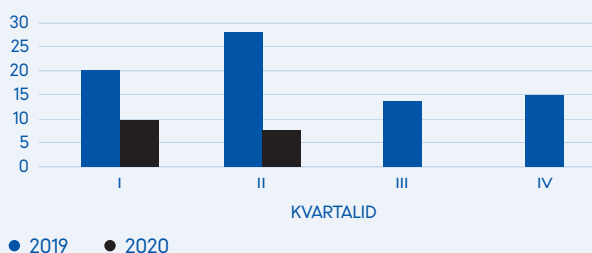


KUKKÄIBE MUUTUS ALLHARUDE KAUPA, 2020 VÖRRELDES 2019. AASTA SAMA KUUGA

HARU / KUU	JAANUAR	VEEBRUAR	MÄRTS	APRILL	MAI	JUUNI	JUULI	AUGUST
KUMMI- JA PLASTTOODETE TOOTMINE	5,1%	-1,9%	9,5%	-11,1%	-18,7%	0,8%	1,6%	-2,4%
EHTUSMATERJALIDE TOOTMINE	-2,3%	-26,8%	-3,9%	-18,6%	-22,0%	-11,5%	-9,2%	-15,2%

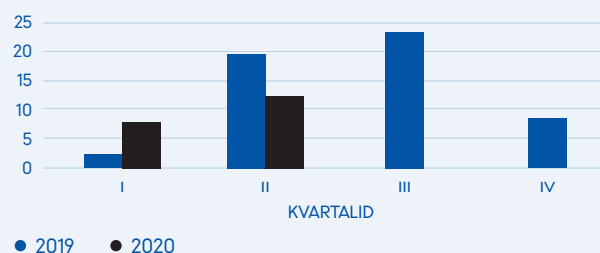
ETTEVÖTETE INVESTEERINGUD MATERIAALSESSE PÕHIVARASSE, 2019-2020

MILJONITES EURODES



ETTEVÖTETE KOGUKASUM (-KAHJUM), 2019-2020

MILJONITES EURODES



VIIRUSKRIISI MÕJUKANALID

- Tootmisensendite hankimine teistest riikidest oli raskendatud. Transpordi piirangud raskendasid eksportimist.
- Sideme säilitamine eksporditurgudega pelgalt *online* kanalite kaudu osutus väljakutseks, nappis vajalikke oskusi. Ettevõtted tunnevad puudust messidest ja otsekontaktidest.
- Ehitusmaterjalide tööstusele on omane suur inert, mistõttu kriisi mõju ei ilmnenu kohe – töösolevad projektid tehti lõpuni ning see hoidis nõudluse üleval. Import Soome ja Norrasse on vähenenud, importi Rootsi viiruskriis ei mõjutanud. Betooni müük hakkas vähenema sügisel, viimistlustoodete ekspordi vähenemist oodatakse 2021. aasta alguses.
- Ehitusmaterjalide tootjatele tekkis uut nõudlust kasvanud eratarbimise näol – inimesed hakkasid rohkem ehitama ja remonti tegema.
- Plasti- ja kummitööstuses oli nõudluse langus kiirem ning ilmes juba märtsis. Rohkem mõjutatud olid näiteks autotööstusele sisendit pakuvad tootjad, samas neil plastitootjatel, kelle põhifookus oli elektroonikatööstusele tarnimisel, ei esinenud märkimisväärsed tagasilööke. Suhteliselt hästi on läinud ka pakenditootjatel, kus ekspordi langust asendas kasvanud nõudlus Eestis.

STRATEEGIAD KRIISI ÜLEELAMISEKS JA TULEVIKUKS

- Tööprotsesside ülevaatamine ja efektiivistamine.
- Kasutati palgatoetuse meetet töökohtade säilitamiseks. Tähtsaks peeti töötajate tuumiku säilitamist ning koondati vähe ja alles viimase abinõuna.
- Kontoripinna vähendamine püsikulude kärpimiseks ning kodukontoris töötamise soodustamine.
- Müügiosakondade töö ümberkorraldamine *online* müügi jaoks. Lisaks kaasati sihtriigis elavaid kohalikke, kes tunnevad turgu ja omavad kontakte.
- Nähakse suurt vajadust investeerida, aga ebakindlal ajal ei soovita liigseid riske võtta.
- Lähiaastatel plaanitakse jõuliselt tegeleda digitaliseerimisega, et tööprotsesse optimeerida.

TEGURID, MILLE OSAS VALITSEB TULEVIKUS SUUR EBAKINDLUS

Keskonnapoliitika ja järjest karmistuvad regulatsioonid

Maksukoormuse tase

Teiste majandusharude taastumise kiirus

VÕIMENDUNUD TRENDIDEGA SEOTUD ÄRIVÕIMALUSED JA RISKID

Digitaliseerimine – kriis on kasvanud motivatsiooni digitaliseerida, saavutamaks efektiivsusvõitu ja vähendamaks sõltuvust inimfaktorist. Väheneb nõu liinitöötajate vajadus, aga kasvab spetsialistide arv ning vajadus täiendusõppe järele (robootika, andmeanalüütika, programmeerimine). Plastitööstuses nähakse digitaliseerimises ja automatiseerimises ainukest viisi tootmist Eestis hoida, sest kasumimarginaalid on suhteliselt madalad ja tööjõukulude kiire kasv sööb konkurentsivõimet.

Rohepööre ja tarbijate kasvav keskkonnameelsus – ettevõtted rakendavad järjest enam ringmajanduse printsiipe (eriti plastitööstuses), et vähendada keskkonnamõju. Jäätmete sorteerimise ja haldamise strateegia saab olema ülioluline ning järjest enam algatatakse tootmisjääkide väärdamise projekte. Samas on ettevõtete investeerimisvõime piiratud, sest kriis on vähendanud kasumeid. Ühtlasi tugeneb ELi mitte kuuluvate riikide ettevõtete (Valgevene, Ukraina, Venemaa jt) hinnaeelis, sest keskkonnanõuded on seal madalamad. Teisalt võimaldab säästlikkusele rõhumine saada osa kasvavast segmendist, kes peavad keskkonnahoidu tähtsaks.

Tootarendus ja uued materjalid – protsesside optimeerimise kõrval kiireneb ka tootarenduse tähtsus. Uued materjalid ja tehnoloogilised lahendused nõuavad uuteks toodeteks vormimiseks rakendusuringuid ja koostööd teadusasutustega.

Kõrged maksumäärad ja kallis elektrienergia – konkurentriikidest kõrgemad keskkonnatasumäärad ja energia hind mõjutavad ettevõtete konkurentsivõimet, eelkõige ehitusmaterjalide tootjate jaoks. Näiteks dolomiitkivi ja lubjakivi kaevandamisõiguse tasumäärad on Eestis märgatavalt kõrgemad kui Lätis.

SEKTORI ETTEPANEKUD RIIGI TEGEVUSEKS, ET TOETADA ETTEVÕTETE PIKAAJALIST KONKURENTSIVÕIMET

- Ehitusmaterjalide tootjad ootavad riigilt kontratsükli lähinemist ning ehitiste ja rajatiste tellimuste suurenemist kriisi silumiseks.
- Digitaliseerimise ja automatiseerimise toetamine EAS-i kaudu, sh lisaks digiauditile ka toetused seadmete ostmiseks.
- Keskkonnatasude samale tasemele viimine naaberriikidega.
- Taastuvenergiatasudele ülempiiri seadmine.
- Rohkem raha teadus- ja arendustegevuseks.
- Rohkem autonoomiat ja vahendeid KOVidele regionaalse taristu rajamiseks.

“Traditsioonilist tööstust tuleks ikkagi säilitada, sest see on majanduse vundament. Ja sinna peale saab kõiki uusi asju ehitada.